

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
TARPTAUTINĖ JŪRŲ TEISĖ	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Indrė Isokaite Kitas (-i):	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius, 405 kab., tel. (8 5) 2366175, el. paštas: vtkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Antroji	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	9 (rudens) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Tarptautinė viešoji teisė	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	32	101

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Dalykas skirtas suteikti žinių apie tarptautinės jūrų teisės šaltinius ir jūros erdvių režimą, išugdyti jūros erdvių reglamentavimo lygmenų ir principų, šiuolaikinių jūrų teisės iššūkių ir problemų suvokimą, taip pat gebėjimus identifikuoti ir analizuoti tarptautinės jūrų teisės probleminius aspektus, suvokti tarptautinės jūrų teisės klausimus kitų tarptautinės viešosios teisės sričių kontekste, vertinti Lietuvos jūrų teisės įvykius ir nacionalinį reglamentavimą bei gebėti pateikti su pasaulio jūrų ir vandenynų naudojimu susijusių problemų ir ginčų sprendimo būdus.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- išmanys jūros erdvių režimą ir atskirus tarptautinės jūrų teisės institutus (jūrų išteklių, laivybos ir kt.), suvoks tarptautinės jūrų teisės šaltinių sistemą, žinos pakrantės, vėliavos ir kitų valstybių teisių ir pareigų konkrečioje jūros erdvėje apimtį;	Paskaitos (probleminis dėstymas, socialinio partnerio-eksperto kviestinė paskaita), seminarai (klausimai-atsakymai, atvejo analizė, praktikos pavyzdžių nagrinėjimas, uždavinių sprendimas, diskusijos, vaizdo įrašų komentavimas, sąvokų žemėlapis, minčių lietus), savarankiškas darbas (bylų medžiagos, doktrinos ir tarptautinių sutarčių analizė, pasirošimas pristatymui, diskusijai).	Darbas seminaruose (bylų medžiagos analizė ir pristatymas, teisės aktų nuostatų ir kitų teisės šaltinių aiškinimas ir taikymas, užduočių (praktinių situacijų) sprendimas, dalyvavimas diskusijoje (tinkama teisine kalba ir argumentuotai pristatant individualiai ar darbo grupėje pasiektas išvadas ir pozicijas), atsakymai į klausimus), egzaminas (teorijos klausimai, praktinės užduoties sprendimas).
- gebės parinkti taikytinas teisės normas konkrečiam atvejui, jas aiškinti, identifikuoti teorines ir praktines problemas tarptautinės jūrų teisės srityje, jas analizuoti ir pateikti sprendimo būdų;	Paskaitos (probleminis dėstymas, socialinio partnerio-eksperto kviestinė paskaita), seminarai (klausimai-atsakymai, atvejo analizė, praktikos pavyzdžių nagrinėjimas, uždavinių sprendimas, diskusijos, vaizdo įrašų komentavimas, sąvokų žemėlapis, minčių lietus), savarankiškas darbas (bylų medžiagos, doktrinos ir tarptautinių sutarčių analizė, pasirošimas pristatymui, diskusijai).	Darbas seminaruose (bylų medžiagos analizė ir pristatymas, teisės aktų nuostatų ir kitų teisės šaltinių aiškinimas ir taikymas, užduočių (praktinių situacijų) sprendimas, dalyvavimas diskusijoje tinkama teisine kalba ir argumentuotai pristatant individualiai ar darbo grupėje pasiektas išvadas ir pozicijas, atsakymai į klausimus), egzaminas (teorijos klausimai, praktinės užduoties sprendimas).

- išmanys Lietuvos jūrų teisės ir praktikos aktualijas bei pagrindinius šiuolaikinės jūrų teisės iššūkius globaliame kontekste, gebės juos komentuoti, vertinti, siūlyti sprendimo būdų;	Paskaitos (probleminis dėstymas, socialinio partnerio-eksperto kviestinė paskaita), seminarai (klausimai-atsakymai, atvejo analizė, praktikos pavyzdžių nagrinėjimas, uždavinių sprendimas, diskusijos, vaizdo įrašų komentavimas, sąvokų žemėlapis, minčių lietus), savarankiškas darbas (bylų medžiagos, doktrinos ir tarptautinių sutarčių analizė, pasiruošimas pristatymui, diskusijai).	Darbas seminaruose (bylų medžiagos analizė ir pristatymas, teisės aktų nuostatų ir kitų teisės šaltinių aiškinimas ir taikymas, užduočių (praktinių situacijų) sprendimas, dalyvavimas diskusijoje tinkama teisine kalba ir argumentuotai pristatant individualiai ar darbo grupėje pasiektas išvadas ir pozicijas, atsakymai į klausimus), egzaminas (teorijos klausimai, praktinės užduoties sprendimas).
- žinos tarptautinės jūrų teisės sutartis ir šios srities tarptautinių organizacijų veiklą, tarptautinius jūrų ginčus sprendžiančias institucijas ir nacionalines institucijas jūrų teisės srityje ir gebės vertinti jų veiklą ir sprendimus kritiškai, etikos ir žmogaus teisių požiūriu;	Paskaitos (probleminis dėstymas, socialinio partnerio-eksperto kviestinė paskaita), seminarai (klausimai-atsakymai, atvejo analizė, praktikos pavyzdžių nagrinėjimas, uždavinių sprendimas, diskusijos, vaizdo įrašų komentavimas, sąvokų žemėlapis, minčių lietus), savarankiškas darbas (bylų medžiagos, doktrinos ir tarptautinių sutarčių analizė, pasiruošimas pristatymui, diskusijai).	Darbas seminaruose (bylų medžiagos analizė ir pristatymas, teisės aktų nuostatų ir kitų teisės šaltinių aiškinimas ir taikymas, užduočių (praktinių situacijų) sprendimas, dalyvavimas diskusijoje tinkama teisine kalba ir argumentuotai pristatant individualiai ar darbo grupėje pasiektas išvadas ir pozicijas, atsakymai į klausimus), egzaminas (teorijos klausimai, praktinės užduoties sprendimas).
- gebės integruoti su tarptautine jūrų teise susijusių kitų dalykų žinias, naudotis tarptautinėmis duomenų bazėmis, pristatyti individualiai ar dirbant grupėse suformuluotas pozicijas, išvadas ir argumentus profesionalų ir neprofesionalų auditorijoms.	Seminarai (klausimai-atsakymai, atvejo analizė, praktikos pavyzdžių nagrinėjimas, uždavinių sprendimas, diskusijos, vaizdo įrašų komentavimas, sąvokų žemėlapis, minčių lietus), savarankiškas darbas (bylų medžiagos, doktrinos ir tarptautinių sutarčių analizė, pasiruošimas pristatymui, diskusijai).	Darbas seminaruose (bylų medžiagos analizė ir pristatymas, teisės aktų nuostatų ir kitų teisės šaltinių aiškinimas ir taikymas, užduočių (praktinių situacijų) sprendimas, dalyvavimas diskusijoje (tinkama teisine kalba ir argumentuotai pristatant individualiai ar darbo grupėje pasiektas išvadas ir pozicijas), atsakymai į klausimus).

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Tarptautinės jūrų teisės raida, šaltiniai ir naujausi iššūkiai, tarptautinių organizacijų (ES, Tarptautinės jūrų organizacijos) vaidmuo plėtojant tarptautinę jūrų teisę, jūros erdvių samprata ir bendra charakteristika.	2						2	4	Mokslinės literatūros, tarptautinės teisės aktų ir kitų šaltinių analizė, pasiruošimas diskusijai.
2. Jūros vidaus vandenų, teritorinės jūros ir gretutinės zonos režimas, įskaitant jūrų uostų, valstybių jurisdikcijos klausimus. Jūros erdvių delimitavimas.	2		2				4	14	Mokslinės literatūros, tarptautinės, ES ir nacionalinės teisės aktų, teismų sprendimų analizė. Kviestinių svečių (ekspertų) paskaita ir diskusija. Teorinių žinių taikymas užduočių sprendimui.
3. Išskirtinės ekonominės zonos ir	6		2				8	14	Mokslinės literatūros,

kontinentinio šelfo režimas (statiniai ir kita ūkinė veikla jūroje, gyvųjų ir negyvųjų išteklių naudojimas ir kt.)									tarptautinės, ES ir nacionalinės teisės aktų, teismų sprendimų analizė, pasirošimas diskusijai. Teorinių žinių taikymas užduočių sprendimui, darbas grupėse.
4. Atvirosios jūros ir tarptautinio jūros dugno režimas (šių jūros erdvių naudojimo principai, jurisdikcijos klausimai ir kt.)	6		2				8	14	Mokslinės literatūros ir teisės aktų bei teismų sprendimų analizė, pasirošimas diskusijai. Teorinių žinių taikymas praktinių situacijų vertinimui ir užduočių sprendimui, darbas grupėse.
5. Tarptautinės jūrų teisės ginčų sprendimas. Tarptautinio Teisingumo Teismo, Tarptautinio jūrų teisės tribunolo, arbitražo teismų jurisdikcija ir praktika.	2		2				4	14	Mokslinės literatūros, teisės aktų bei teismų sprendimų analizė, pasirošimas diskusijai. Teorinių žinių taikymas praktinių situacijų vertinimui ir užduočių sprendimui, darbas grupėse.
6. Kiti jūrų teisės klausimai: jūros aplinkos apsauga, pagrindiniai tarptautinės laivybos klausimai, moksliniai jūrų tyrinėjimai, žmonių ir turto gelbėjimas jūroje, jūrų taršos incidentų likvidavimas, atliekų laidojimas ir deginimas jūroje.	4		2				6	12	Mokslinės literatūros, tarptautinės, ES ir nacionalinės teisės aktų bei teismų sprendimų analizė, pasirošimas diskusijai. Teorinių žinių taikymas praktinių situacijų vertinimui ir užduočių sprendimui. Jūrų teisės aktualijų paieška, analizė, pristatymas.
								29	Pasirengimas egzaminui.
Iš viso	22		10				32	101	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas seminaruose	30	Semestro metu	Vertinamos (10 balų sistemoje) dalyko žinios ir gebėjimai analizuoti probleminius tarptautinės jūrų teisės klausimus, suvokti jūros erdvių režimą bei pritaikyti teorijos žinias praktinių užduočių sprendimui. Vertinama: bylų medžiagos analizė ir pristatymas, teisės aktų nuostatų ir kitų teisės šaltinių aiškinimas ir taikymas, užduočių (praktinių situacijų) sprendimas, dalyvavimas diskusijoje tinkama teisine kalba ir argumentuotai pristatant individualiai ar darbo grupėje suformuluotas išvadas ir pozicijas, atsakymai į klausimus (žodžiu ar testų forma).
Egzaminas	70	Semestro gale	Vertinama (10 balų sistemoje) atsakymai raštu į 3 (tris) teorijos klausimus (kiekvienas vertinamas iki 2 balų, t.y. iš viso iki 6 balų) ir 1 (vienos) praktinės užduoties sprendimas (argumentuotai, išsamiai ir remiantis teisės aktais, teismų praktika ir kitais teisės šaltiniais (jais leidžiama naudotis sprendžiant praktinę užduotį) atsakant į klausimus, pateiktus konkrečiai praktinei situacijai, vertinant jos sprendimą iki 4 balų), kurie turi parodyti dalyko žinias ir įgytus gebėjimus.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
ISOKAITĖ-VALUŽĖ, I.	2020	Jūros erdvių teisinis režimas (vadovėlis).	1 leidimas	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
ISOKAITĖ-VALUŽĖ, I.	2022	Tarptautinė taika ir saugumas jūrų erdvėje. <i>Teisė</i> . P. 8-21.	t. 122	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
ISOKAITĖ-VALUŽĖ, I.	2020	30 Years of Lithuania's Restored Independence: Coastal State's Prescriptive Jurisdiction on the Inland Waters. <i>Teisė</i> . P. 64-78.	t. 117	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
		1982 m. Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencija ir kitos dalyko studijoms reikalingos tarptautinės		https://www.e-tar.lt/portal/index.html http://www.icj-

		sutartys, teisės aktai ir teismų (Tarptautinio Teisingumo Teismo, Tarptautinio jūrų teisės tribunolo, ES Teisingumo Teismo, arbitražo teismų) praktika		cij.org/docket/index.php?p1=3&p2=2 https://www.itlos.org/cases/ https://pca-cpa.org/en/home/ https://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/en/
ISOKAITĖ, I.	2019	The Contribution of the European Court of Human Rights to the Interpretation of the Convention on the Law of the Sea. In <i>Revista do Instituto Brasileiro de Direitos Humanos</i> . P. 101-111.	No 17/18	Brazilija
ISOKAITĖ, I.	2013	Tarptautinio jūros dugno teisinis režimas: bendro žmonijos paveldo koncepcija ir „naudos“ paskirstymas. <i>Teisė</i> . P. 84-99.	t. 89	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
ISOKAITĖ, I.	2012	Moksliniai jūrų tyrimai: teisinis režimas, problemos ir galimybės. <i>Teisė</i> . P. 77	t. 85	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
Papildoma literatūra				
BERNAERTS, A.	2005	Bernaerts' Guide to the 1982 United Nations Convention on the Law of the Sea		USA; Canada; Ireland; UK: Trafford Publishing arba http://www.bernaertssealaw.com/EEC.doc
CHURCHILL, R. R.; LOWE, A. V.	1999	The Law of the Sea		Manchester: Manchester University Press; Yonkers: Juris Publ.
DERKINTYTĖ, R.; JONKUS, M.	2009	Tarptautinė laivybos teisė		Vilnius: VĮ Registrų centras
ISOKAITĖ, I.	2016	Jūrų klausimų reguliavimas Europos valstybių konstitucijose. Iš <i>Konstitucionalizmo idėja, bendroji Europos teisė ir Lietuvos konstitucinė tradicija</i> (sudarytojai J. Machovenko, I. Isokaitė). P. 227-250.		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
JAKULEVIČIENĖ, L., BIEKŠA, L.	2020	Pabėgėliai jūrų, tarptautinių sutarčių ir žmogaus teisių teisės sandūroje. Iš <i>XXI amžiaus iššūkiai tarptautinei teisei. Liber Amicorum Sauliui Katuokai</i> : [mokslo straipsnių rinkinys]. P. 341-368.		
KATUOKA, S.	1997	Tarptautinė jūrų teisė. Vadovėlis		Vilnius: Eugrimas
PRIVITERA, R. <i>et al</i> (eds.)	2021	Climate Change Management through Adaptation and Mitigation		Italy: Maggioli Editore
ROTHWELL, D. R.	2010	The International Law of the Sea		Oxford: Hart Publishing
TANAKA, Y.	2015	The International Law of the Sea		Cambridge: Cambridge University Press